

OBSAH

Předmluva // 11

ÚVOD // 13

1. Téma práce // 13

Téma a přístup k problematice // 13

Struktura práce // 16

Stav výzkumu // 18

Stav pramenů // 25

2. K terminologii // 27

Pohraničí // 27

Sudety – sudetská území // 28

Migrace a integrace // 33

I. USÍDLOVÁNÍ VE MĚSTĚ A NA VENKOVĚ // 39

1. Motivy a cíle osídlovací politiky // 39

Stěžejní ideje // 39

Vyhánání a osídlování // 40

Osídlovací politika a její protagonisté // 47

2. Osídlování // 65

„Budujeme české pohraničí“ – výzvy k osídlování // 66

Periodizace // 72

Spontánní migrace z vnitrozemí do pohraničí – „divoké osídlování“ // 75
Werwolfové, zlatokopové, partyzáni // 88

3. Osídlování pohraničí rolníky // 101

Vyvlastňování a pozemková reforma // 101
„Odčičujeme Bílou horu“ // 105
Národní správci jako průkopníci // 106
Organizované osídlování // 110
Přidělování půdy // 114
Prověrka národních správců // 117
Zřizování horských pastevních družstev // 121
Úhrady // 123
Přechodný konec přidělování půdy // 126

4. Osídlování dělníky a živnostníky // 127

Konfiskace a zestátňování velkých závodů a klíčového průmyslu // 127
Národní správci v podnicích a továrnách // 138
Evaluace národních správců // 144
Zavírání, přesuny a slučování podniků // 148

II. HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝVOJ // 159

1. Příchod a začleňování // 159

Naděje a motivy příchozích // 159
Rozdílné předpoklady // 170
Přijetí a ubytování // 172
Zásobování // 178
Udělování občanství // 185

2. Velké přerozdělování práce a majetku // 188

Nedostatek pracovních sil // 188
Nábor // 194
Příspěvek na osídlení // 203
Nahrazování německých pracovních sil // 206
Situace německých pracovních sil // 211
Fluktuace a pracovní morálka // 212
Přidělování majetků // 218
Finanční podpora a další výpomocná opatření // 230

III. SYMBIÓZA A KONFLIKTY // 233

1. Jednotlivé sídelní skupiny // 233

Čeští osídlenci // 234

Německé obyvatelstvo // 238

Slovenští osídlenci a pracovní migranti // 246

Češi a Slováci ze zahraničí // 253

Romové // 274

Maďaři // 280

Další skupiny obyvatel v pohraničí // 283

2. Vztahy přistěhovalců a starousedlíků // 286

Čeští starousedlíci // 287

Vztahy s Němci // 290

Němečtí antifašisté // 295

Situace Židů v poválečném Československu // 303

Spory o tzv. smíšená manželství // 308

Spory o přístup ke zdrojům // 314

3. Vztahy mezi reemigranty a ostatními osídlenci // 317

Konflikty související s přidělováním majetku // 317

Kulturní a sociální rozdíly // 321

Postoj KSČ k reemigrantům // 330

IV. IDENTITA A KULTURNÍ VÝSTAVBA // 335

1. Základy identity: hraničář, Čech, Slovan // 335

Nacionalismus a identita hraničáře // 335

Obrazy národní historie // 343

„Odněmčení“ a „čechizace“ // 346

2. Kulturní rozvoj // 350

„Pomáháme pohraničí“ // 353

Knihovny // 358

Školy // 360

Role rozhlasu // 363

„Kinofikace“ // 366

Kulturní politika při „dosídlování“ // 368

3. Kroky k integraci německého obyvatelstva od roku 1948 // 370

„Není Němec jako Němec“ // 371

Zrovnoprávnění // 373

Majetkové otázky a „dekonfiskace“ // 375

Národní výbory a odbory // 378

Kultura // 380

V. POHRANIČÍ A CELEK STÁTU // 387

1. Volby v květnu 1946 // 387

Podmínky a předpoklady // 387

Volební propaganda // 389

Volební výsledky // 393

Důvody volebního úspěchu KSČ // 396

2. Křehká konsolidace // 404

Kolektivizace a odchody z venkova // 404

Křehká konsolidace a výhled // 410

ZÁVĚR // 417

Utváření a stabilizace nové společnosti v pohraničí // 417

Souvislost vyhnání, osídlování a prosazení komunistické moci // 426

Prameny a literatura // 433

Seznam tabulek, vyobrazení a map // 453

Rejstřík osob // 455

Místopisný rejstřík // 461

Seznam zkratk // 469